

Biblické hodiny – Reformácia

Vtedajšia doba – 5.9. V / 7.9. G

31.10.2017 uplynie 500 rokov od „oficiálneho“ začiatku reformačného hnutia. Preto sa na biblických hodinách v tomto školskom roku sústredíme na **Reformáciu a myšlienky Dr. Martina Luthera, aby sme sa nielen pýtali, že sme luteráni, ale niečo o dianí a názoroch Luthera vedeli.** Dnes si zhodnotíme, resp. opíšeme vtedajšiu dobu, situáciu a pomery, do ktorých sa neskôr Martin narodil a na ktoré reagoval svojim životom či mysléním.

Pieseň č. 275

Politická situácia v Nemecku

Pre všetky vrstvy obyvateľstva to bolo ťažké obdobie, ktorému predchádzali ťažké vojnové časy a tiež rôzne epidémie či prírodné katastrofy (mor, čierna smrť). Keďže sa všetko pripisovalo za vinu židom, mnohí z nich museli z Nemecka utiecť – antisemitizmus bol veľmi živý. To všetko spôsobilo tak **politickú ako aj finančnú nestabilitu**. Chudoba bola chudobnejšia a boháči boli bohatší (najmä rodiny, ktoré požíčovali peniaze tak pápežom ako aj kráľom. V týchto dobách vládli Habsburgovci, ktorí sa snažili prevziať vládu nad takmer celou Európou. Treba spomenúť najmä Maximiliána I., ktorý sa snažil o reformu svojho územia. Vidíme, že reformácia nebola jedinou či osamelou snahou, ale že ju predchádzali a nasledovali aj iné túžby niečo zmeniť, zlepšiť. Ďalším panovníkom, ktorého treba spomenúť bol Karol V., ktorý vyniesol svoju ríšu až k titulu najväčšia svetová mocnosť. Bol podporovaný pápežom aj v konflikte s Osmanmi či Francúzmi, čo ho však oslabilo na domácej pôde. Vďaka tomu nebol schopný zastaviť ani regulovať Lutherovu reformáciu. Celková situácia v politike Európy nebola ružová. Ľudia cítili moc panovníkov, ktorí sa medzi sebou hádali, triestili, viedli malé či väčšie vojny a vôbec sa nezaujímali o problémy chudoby. ***Každý mal jediná snahu: upevniť si moc, postavenie a finančne sa zabezpečiť, k čomu panovníkom často pomáhala aj moc pápežov.***

Náboženská situácia

Bol to čas reformných myšlienok aj v cirkevnej sfére. Napr. sa dával dôraz na cirkevných otcov či apoštola Pavla a ich myšlienkové prúdy a teologické názory. Zároveň sa objavovali aj bludy, ako boli noví svätci či svätice: Mária Magdaléna, Mária sestra Marty, Lazar, či prostitútka, ktorá umývala nohy Ježišovi – toto všetko slúžilo k otvoreniu otázky úlohy žien či potreby osobného pokánia za hriech. Do popredia sa dostávala aj samotná Panna Mária,

ktorá mala zrazu viac prírnení a medzi sebou súperilo viac „druhov“, podľa pútnických miest. Chudobní ľudia sa upínali k týmto miestam a rôznym predmetom, lebo potrebovali niečo hmatateľné pre povzbudenie svojej viery. **A tak sa v živote veriaceho človeka objavovali aj dva celkom odlišné prúdy myslenia: vernosť Biblii a zároveň vlastníctvo či nadmerné uctievanie relikvií.** Dôraz sa kládol tiež na mystiku, na pocity, rôzne rituály a to všetko v dobrej viere, že sa tak posilní náboženská zainteresovanosť ľudí. Ale aj toto bolo zneužitú v boji o moc aj na pápežskom stolci. **Pápež** mal vtedy tak cirkevnú ako politickú moc a okrem toho bol vlastníkom či užívateľom veľkého množstva majetku, peňazí a rôznych výhod. Vďaka politickým tlakom a tiež kvôli vyššie spomenutým túžbam sa pápežstvo rozdelilo – Veľká schizma – jeden pápež vládol v Ríme, iný zas v Avignone. Táto nestálosť autorít viedla aj k pochybnostiam ohľadom učenia, rozhodnutí, či praktických problémov, nariadení a úradov. Tam, kde sa náboženská moc spája s politickým vplyvom nemôže byť nič dobré. V tej dobe súťažili medzi sebou Benedikt XIII a Gregor XII. Aby sa táto schizma vyriešila v roku 1409 bol v Pise zvolaný koncil, ktorý mal cirkev zjednotiť, čo sa však nepodarilo a dokonca bol zvolený tretí pápež Alexander V. Túto situáciu riešil koncil v Kostnici za pápeža Jána XXIII. Koncil však odvolal všetkých troch pápežov, vymenoval ďalšieho, ktorého uznávali všetci Martina V. Táto situácia však netrvala dlho a už v roku 1439 bol znovu zvolený ďalší protipápež. *Náboženstvom ako figúrkou hýbali politici a pápeži ako figúrkami hýbali politikmi. Vďaka týmto konfliktom dlho trvalo aj pápežstvu, aby likvidačne zareagovalo na reformáciu.* Hoci aj v cirkvi bola veľká túžba po reformácii, jednotlivé zložky cirkvi si vždy mysleli, že reformu potrebujú tí druhí: pápež, politici, biskupi, kňazi, rehole, univerzity. Zjednotiť túto rôznorodú zmes ľudí mohol iba odpor voči pápežstvu ako takému. A hoci sa našli protestné hlasy v cirkvi aj pred Lutherom, boli osamotené a teda aj veľmi málo účinné. Dnes sa na ne pozeráme z uhla Lutherovej reformácie, preto je to iné.

Jednoducho povedané: Pán Boh si reformáciu cirkvi pripravil v každom smere dokonalo. Pomáhala mu v tom aj kníhtlač a ľudia, ktorí si stáli za svojim názorom aj keď ich to stálo slobodu či dokonca život. Lutherova reformácia však nebola prvou a – dúfam – ani poslednou snahou zmeniť človeka, cirkev, svet k lepšiemu. Ak to bude potrebné Pán Boh si vždy nájde ľudí, ktorí Mu poslúžia a tým poslúžia aj Jeho kráľovstvu na tomto svete. Jedným z nich bol Martin Luther, o živote ktorého budeme rozprávať nabudúce.

Modlitba